

RĪGAS DOME
PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU
KONSULTATĪVĀS PADOMES
Rātslaukumā 1, Rīgā, LV- 1539
sēdes PROTOKOLS
Rīgā

2024.gada 28.februārī

Nr.60/2024

(ELISS reģistrēts ar Nr. _____-pro)

Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdes norises laiks 28.02.2024., sāk plkst. 10.00.

Sēdes norises vieta: Rīgas dome (Rātslaukums 1, Rīga), Portretu zāle, Interneta tīmekļa vietne, Microsoft Teams platforma.

Sēdi vada: J.Radzevičs, Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Padomes priekšsēdētājs (turpmāk – Padomes priekšsēdētājs).

Protokolē: G.Pokšāne, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu nodaļas personām ar funkcionāliem traucējumiem galvenā speciāliste – eksperte, Padomes sekretāra p.i.

Sēdē piedalās: Padomes sēdes dalībnieku saraksts (skat. protokola 1., 1.a un 1.b pielikumus).

Sēdes darba kārtība:

N.p.k.	Laiks	Tēmas
1.	09.30 - 10.00	Reģistrēšanās Padomes sēdei.
2.	10.00 - 10.10	Par iepriekšējo Padomes sēžu lēmumu izpildi un informācija par aktualitātēm. Ziņo: Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu nodaļas personām ar funkcionāliem traucējumiem galvenā speciāliste – eksperte, G.Pokšāne.
3.	10.10 – 10.40	Par nodarbinātības atbalstu personām ar invaliditāti. Nevalstisko organizāciju priekšlikumu apkopojums. Ziņo: Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO organizācijas politikas koordinatore I.Neimane.

4.	10.40 – 11.10	Par aktuālo Nodarbinātības valsts aģentūras nodarbinātības atbalsta pasākumos personām ar invaliditāti. Ziņo: Nodarbinātības valsts aģentūras Nodarbinātības pasākumu departamenta direktors P.Beļisovs .
5.	11.10 – 11.30	Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.
6.	11.30 – 11.50	Dažādi jautājumi. Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes nolikuma projektu. Ziņo: Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās Pārvaldes priekšnieks-departamenta direktora vietnieks sociālajos jautājumos M.Moors .

1. Reģistrēšanās Padomes sēdei un Padomes locekļu pieslēgšanās tīmekļa vietnē.

Padomes locekļi reģistrējas dalībai Padomes sēdē.

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) pieņem lēmumu novadīt Padomes sēdi atbilstoši apstiprinātajai darba kārtībai. Informē, ka atbilstoši reģistrācijas rezultātiem Padomes sēdē kopumā piedalās **39** dalībnieki, t.sk. **24** (no 40) Padomes locekļi vai deleģēti pārstāvji, kas ir vairāk kā divas trešdaļas (60%) no apstiprinātā Padomes locekļu skaita. Padomes sēdē nepiedalās 16 Padomes locekļi (detalizētāka informācija pieejama reģistrācijas apkopojumā, 1., 1.a un 1.b pielikumi). Informē par Padomes sēdes darba kārtības jautājumiem un to izskatīšanas kārtību. Ņemot vērā, ka Padomes sēdē piedalās vairāk kā divas trešdaļas apstiprināto Padomes locekļu, Padome ir lemttiesīga.

2. Par iepriekšējo Padomes sēžu lēmumu izpildi, informācija par aktualitātēm. (G.Pokšāne)

G.Pokšāne (Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes Sociālo pakalpojumu nodaļas personām ar funkcionāliem traucējumiem galvenā speciāliste – eksperte), informē par iepriekšējo Padomes sēžu lēmumu izpildi un informē par aktualitātēm (detalizētāka informācija pieejama prezentācijā, pielikums Nr.2).

3. Par nodarbinātības atbalstu personām ar invaliditāti. Nevalstisko organizāciju priekšlikumu apkopojums.

(I.Neimane, J.Radzevičs)

I.Neimane (Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO organizācijas politikas koordinatore) dalās ar NVO labās prakses pieredzi nodarbinātības atbalsta sniegšanā personām ar invaliditāti, iepazīstina ar ārvalstu pieredzi un veiktajiem pētījumiem. Padomes locekļus iepazīstina ar nevalstisko organizāciju priekšlikumu apkopojumu nodarbinātības atbalstam personām ar invaliditāti (detalizētāka informācija pieejama prezentācijā, pielikums Nr.3).

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) aicina pievērsties diskusijām pēc nākamā jautājuma ziņošanas.

Padome nolemj: Pieņemt informāciju zināšanai.

4. Par aktuālo Nodarbinātības valsts aģentūras nodarbinātības atbalsta pasākumos personām ar invaliditāti.

(J.Radzevičs, P.Beļisovs, A.Lapiņš, E.Lossane, I.Kenne, J.Krūmiņa, R.Mežavilka, I.Šatkovska L.Ķikute, S.Freiberga, S.Survila, O.Kudiškina, I.Šķestere, N.Snarskis)

P.Beļisovs (Nodarbinātības valsts aģentūras Nodarbinātības pasākumu departamenta direktors) informē, ka Padomes sēdē Nodarbinātības valsts aģentūru (turpmāk – NVA) pārstāv arī Nodarbinātības atbalsta centra personām ar invaliditāti vadītājs Alvis Lapiņš un Darba tirgus departamenta direktore Eva Lossane.

A.Lapiņš (Nodarbinātības atbalsta centra personām ar invaliditāti vadītājs) sniedz informāciju par NVA telpu un pakalpojumu pieejamību. Informē par mentora pakalpojuma pilotprojektu, kas tika realizēts no 2023.gada aprīļa līdz novembrim. Mentora pakalpojuma mērķis: 20 klienti, kuri iekārtojušies piemērotā pastāvīgā darbā un turpina darbu ceturtajā mēnesī pēc iekārtošanās darbā. Mentora pakalpojuma mērķa grupa: NVA klienti ar invaliditāti, kuriem funkcionālo traucējuma veids noteikts psihiski traucējumi. Papildu informē, ka NVA ir plāns 2024.gadā ieviest mentora pakalpojumu pa reģioniem visā Latvijā visām invaliditātes grupām un funkcionālo traucējumu grupām, izņemot personām ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk – GRT) (detalizētāka informācija pieejama prezentācijā, pielikums Nr.4).

I.Kenne (biedrības “Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem valdes priekšsēdētāja) izsaka priekšlikumus: NVA sadarboties ar Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju personu ar invaliditāti skaita un sadalījuma pa funkcionālo traucējumu veidiem statistikas datu izmantošanā; pārskatīt Sabiedrības integrācijas valsts aģentūras (turpmāk – SIVA) mācību programmas saturu un aktuālo darba tirgus pieprasījumu, par NVA un SIVA sadarbības

nepieciešamību prakses un darba piedāvājumu pēctecības nodrošināšanā; apmācību nepieciešamība NVA un SIVA darbiniekiem par personu ar invaliditāti vajadzībām, spējām, jo cilvēki ar invaliditāti nevar izpildīt to pašu, ko spēj veseli cilvēki. Uzsver sociālo uzņēmumu lomu personu ar GRT iesaistīšanā darba attiecībās.

A.Lapiņš (Nodarbinātības atbalsta centra personām ar invaliditāti vadītājs) komentē par sadarbību ar darba devējiem un SIVA prakses vietu nodrošināšanā.

J.Krūmiņa („Latvijas spina bifida un hidrocefālijas biedrība” valdes locekle) komentē par nodarbinātības saistību ar personu ar invaliditāti agrīnu iesaisti vispārīzglītojošajās (ne speciālajās) pirmsskolas izglītības iestādēs, pamatskolās, profesionālās izglītības iestādēs ar mērķi gan šiem cilvēkiem apgūt sociālās prasmes, gan pašai sabiedrībai, darba devējiem pierast pie cilvēkiem ar invaliditāti.

I.Šatkovska (nodibinājuma “Fonds “Jūnijs”” valdes priekšsēdētāja) izsaka priekšlikumus: NVA pastāvīgs vakanču piedāvājums darba meklētājiem - personām ar invaliditāti, darba vietu kvotu izveide personām ar invaliditāti, atsauces uz citu Eiropas valstu praksi darba vietu kvotu nodrošināšanā; par labās prakses īstenošanu Rīgas domē, nodarbinot cilvēkus ar invaliditāti. Uzdod jautājumu NVA pārstāvim, vai ir nomainīta NVA centrālās ieejas uzbrauktuve Rīgā, Jēzus baznīcas ielā 11 (turpmāk – NVA centrālā ēka).

A.Lapiņš (Nodarbinātības atbalsta centra personām ar invaliditāti vadītājs) atbild, ka NVA centrālās ēkas ieejas (centrālā un sānu) uz laiku bija remontā, tagad visas uzbrauktuves ir nomainītas.

R.Mežavilka (Rīgas domes deputāte) papildina J.Krūmiņas viedokli par nepieciešamību bērniem ar invaliditāti izglītoties parastajās skolās, veidojot sociālo prasmju un sakaru loku visai dzīvei. Izsaka viedokli par mentora uzdevumiem - jāpavada savs klients darba meklējumos, jānoskaidro resursi, grūtības, vajadzības, jāievada darba vidē. Izsaka priekšlikumu Rīgas valstspilsētas pašvaldībai veidot sadarbības programmu ar uzņēmējiem, piesaistot mentorus. Mentora pakalpojumu sniegt līdz brīdim, kad tiek sasniegts rezultāts nevis tikai uz 3 mēnešiem.

L.Ķikute (Rīgas vājredzīgo un neredzīgo biedrības “Redzi mani” valdes priekšsēdētāja) Pozitīvi atsauces par NVA pasākumu “Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība”, atzīmē, ka nepieciešama iespēja atkārtoti un ilgāk piedalīties šajā pasākumā. Izsaka viedokli, ka NVA klientu apkalpošanas darbiniekiem trūkst izpratnes par to, ko nozīmē invaliditāte darba attiecību kontekstā (darba apjoms, darba spējas u.c.).

O.Kudiškina (biedrības “B Sports” valdes locekle) uzdod jautājumus: kā tiks nodrošināts mentoru skaitu, meklēšanas procesu, attalgojums un izglītība.

P.Belišovs (Nodarbinātības valsts aģentūras Nodarbinātības pasākumu departamenta direktors) atbild uz uzdotajiem jautājumiem.

S.Freiberga (nodibinājuma Fonds Nāc līdzās!" valdes priekšsēdētāja) iebilst pret plānoto mentora piesaistes laiku – 6 mēneši. Pauž viedokli, ka mentora atbalstam jābūt pastāvīga.

P.Belisovs (Nodarbinātības valsts aģentūras Nodarbinātības pasākumu departamenta direktors) komentē, ka jautājums jāskata plašāk par NVA kompetenci, atzīmē ka NVA pakalpojumi vērsti uz darba attiecību uzsākšanu.

S.Freiberga (nodibinājuma Fonds Nāc līdzās!" valdes priekšsēdētāja) atzīmē, ka jābūt nodrošinātai pēctecībai, kurš (valsts un pašvaldības līmenī) ir atbildīgs par mentoru pakalpojuma nodrošināšanu ilgtermiņā.

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) atzīmē, ka minētie jautājumi jārisina kopā ar Labklājības ministriju (turpmāk – LM).

N.Snarskis (biedrības PINS valdes priekšsēdētājs) uzsver, ka mentora pakalpojumam jābūt pastāvīgam, jo personām ar GRT darba attiecību atbalstam ir svarīgs pastāvīgums, drošība, ilgtspēja.

M.Moors (Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās Pārvaldes priekšnieks-departamenta direktora vietnieks sociālajos jautājumos) komentē ka cilvēkam ar invaliditāti ir nepieciešams pastāvīgs atbalsts, uzsver individuālu, uz mērķi vērstu pieeju, izmantojot gadījuma vadīšanas metodi.

A.Lukašenoka (Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktora vietniece) pateicas klātesošajiem par atziņām, kuras LM ņems vērā un pakāpeniski plānos ieviest. Atsaucas uz sēdē iepriekš pausto, par iekļaujošas nodarbinātības saistību ar iekļaujošu izglītību. Sniedz informāciju par nesen ieviesto atbalsta personas lēmuma pieņemšanā pakalpojumu. Atzīmē, ka notiek darbs ar darba devējiem par cilvēku ar invaliditāti lomu, vietu, nozīmi darba tirgū. Uzsver NVA pārstāvja teikto, ka NVA darbs ir orientēts uz iekļaušanu darba tirgū, bet ir jārisina jautājums par atbalstu darba procesā. Informē par sabiedrisko apspriešanu plāna projektam "Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam":

https://tapportals.mk.gov.lv/public_participation/5a23e08a-495f-4d34-bbe3-6cccd94df3b2.

Aicina Padomes NVO pārstāvjus iepazīties ar plāna projektu un piedalīties LM organizētajā tiešsaistes sarunā 05.03.2024. no plkst. 14.00-16.00, lai pārrunātu plāna projekta pasākumus un turpmākās rīcības.

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) uzdod jautājumu LM pārstāvei – ko pašvaldība vēl var darīt situācijas uzlabošanai sēdē pausto jautājumu kontekstā.

A.Lukašenoka (Labklājības ministrija, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktora vietniece) atbild, ka gan pašvaldībām, gan nacionālā līmenī svarīgi rādīt labo praksi un darīt zināmu sabiedrībai šos piemērus, iedrošināt pašvaldības pakļautības iestādes nodarbināt cilvēkus ar invaliditāti, rast prakses vietu un brīvprātīgā darba iespējas.

I.Kenne (biedrības “Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem valdes priekšsēdētāja) atsaucas uz Vācijas pieredzi darba tirgus pieejamības nodrošināšanā īstermiņā un ilgtermiņā. Atsaucas uz Vācijas praksi ilgtermiņa atbalstu piedāvāt cilvēkiem ar invaliditāti (īpaši personām ar GRT), šim mērķim apvienojot valsts, pašvaldības un juridisko personu finansējumus.

I.Šķestere (biedrības “Latvijas kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja) uzdod jautājumu NVA – vai NVA sadarbojas ar speciālajām izglītības iestādēm, lai jaunieši pēc skolas beigšanas varētu iekļauties darba tirgū.

E.Lossane (NVA Darba tirgus departamenta direktore) atbild uz uzdoto jautājumu - informē, ka notiek NVA sadarbība ar speciālo skolu vadību par nepieciešamo atbalstu speciālo skolu absolventiem, tiek sniegta informācija par subsidēto darba vietu iespējām. Papildu informē par NVA organizēto skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumu, uzsver darba devēju priekšrocības nodarbinot speciālo skolu skolēnus ar vai bez invaliditātes. Uzsver nepieciešamību būt savstarpēji informētiem par valsts, nevalstiskā sektora un pašvaldības veikto nodarbinātības atbalsta jomā.

S.Survila (Latvijas Miopātijas slimnieku asociācijas “Sartorius” valdes prezidente) komentē par iekārtošanās grūtībām cilvēkiem ar invaliditāti pēc augstākās izglītības iegūšanas - pieredzes trūkums, pusslodzes darba iespēju ierobežotība. Uzsver nepieciešamību veidot attālinātā darba iespējas, nodokļu atvieglojumu iespējas darba devējiem, nodarbinot cilvēkus ar invaliditāti, sniegt informāciju par nodarbinātības labo praksi, iedrošinot cilvēkus ar invaliditāti strādāt un nodarbināt.

P.Beļisovs (Nodarbinātības valsts aģentūras Nodarbinātības pasākumu departamenta direktors) turpina informēt par NVA pasākumu ESF Plus “Pasākumi iekļaujošai nodarbinātībai (detalizētāka informācija pieejama prezentācijā, pielikums Nr.3).

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) uzsver pašvaldības kā darba devēja sadarbības nozīmi ar NVA, kā arī pašvaldības mērķtiecīgas politikas izveides nepieciešamību cilvēkiem ar invaliditāti praksē vietu izveidē.

I.Šatkovska (nodibinājuma “Fonds “Jūnijs”” valdes priekšsēdētāja) ierosina NVA veidojot statistikas pārskatus par personu ar invaliditāti nodarbinātību, tiktu atainotas funkcionālo traucējumu grupas (kustību, redzes, dzirdes, GRT) ar mērķi noteikt atbalsta intensitāti mentora pakalpojumam.

Padome nolemj:

1. Pieņemt NVA, LM sniegto informāciju un Padomes locekļu priekšlikumus zināšanai un turpināt sekot nodarbinātības jautājumu aktualitātēm sadarbībā ar LM un citām iesaistītajām institūcijām.
2. Nosūtīt Padomes NVO pārstāvjiem uzaicinājumu uz 05.03.2024. tiešsaistes sarunu par sabiedrisko apspriešanu plāna projektam "Plāns

personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam".

5. Priekšlikumi nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.

(J.Radzevičs, I.Šatkovksa, I. Šķestere)

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) aicina izteikt priekšlikumus nākamās Padomes sēdes darba kārtībai.

I.Šatkovska (nodibinājuma "Fonds "Jūnijs"" valdes priekšsēdētāja) izsaka priekšlikumu nākamajā Padomes sēdē izskatīt jautājumu par aprūpes mājās pakalpojumu (paredzēt pakalpojumu sniedzējiem diennakts darba laiku).

I.Šķestere (biedrības "Latvijas kustība par neatkarīgu dzīvi" valdes priekšsēdētāja) izsaka priekšlikumu nākamajā Padomes sēdē izskatīt jautājumu par iekļaujošu pirmsskolas izglītību Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (situācijas atainojums, plāni situācijas uzlabošanai).

Padome nolemj:

1. Nākamās Padomes sēdes darba kārtībā iekļaut jautājumu par iekļaujošu pirmsskolas izglītību Rīgas valstspilsētas pašvaldībā.
2. Nākamo Padomes sēžu darba kārtībā iekļaut jautājumu par pašvaldības sniegto aprūpes mājās pakalpojumu.

6. Dažādi jautājumi.

(M.Moors, I.Šatkovska, J.Radzevičs)

M.Moors (Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta Sociālās Pārvaldes priekšnieks-departamenta direktora vietnieks sociālajos jautājumos) informē, ka ir izstrādāts jauns Rīgas valstspilsētas pašvaldības personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes nolikuma (turpmāk - nolikums) projekts un Padomes locekļus iepazīstina ar nolikuma jauno redakciju.

I.Šatkovska (nodibinājuma "Fonds "Jūnijs"" valdes priekšsēdētāja) iebilst pret Padomes nolikuma projekta redakciju: Padomes sekretārs ir Rīgas Labklājības departamenta norīkots darbinieks. Ierosina atstāt esošā nolikuma redakciju: Padomes sekretāru ievēl Padome. Sniedz skaidrojumu šim viedoklim, - jo Padomes veidošanas laikā (2007.gads) sekretāra amats bija paredzēts personai ar invaliditāti, kura pārzin cilvēku ar invaliditāti vajadzības, tādēļ bija paredzēts, ka Padomes sekretāru ievēl Padome.

J.Radzevičs (Padomes priekšsēdētājs) Izsaka priekšlikumu no Padomes locekļu vidus ievēlēt Padomes priekšsēdētāja vietnieku. Ierosina veikt rakstisku aptauju par Padomes nolikuma projekta redakciju attiecībā uz Padomes sekretāru un Padomes priekšsēdētāja vietnieku. Ierosina Padomes nolikuma redakciju virzīt tālāk tādā redakcijā, kā nobalsos vairākums aptaujā.

Aptaujas jautājumi:

- vai atbalstāt Padomes nolikuma redakciju, ka Padomes sekretārs ir Labklājības departamenta norīkots darbinieks?
- vai uzskatāt, ka ir nepieciešams izveidot Padomes priekšsēdētāja vietnieka amatu (jauns amats)?

Padome nolemj:

1. Labklājības departamentam jāveic Padomes NVO pārstāvju aptauja par Padomes nolikuma projekta redakciju.
2. Labklājības departamentam jāvirza Padomes nolikumu tālākai lēmuma pieņemšanai Rīgas domē ņemot vērā aptaujas rezultātu (balsu vairākumu).

Padomes sēdi slēdz: plkst.12.00

Pielikumā:

1. Padomes sēdes klātienē dalībnieku saraksts uz 9 lp. (Pielikums Nr.1).
2. Padomes sēdes dalībnieku saraksts uz 2 lp. (Pielikums Nr.1a).
3. Microsoft Teams platformas sadaļas "Dalībnieki" izdruka uz 1 lp. (Pielikums Nr.1b).
4. Prezentācija "Par iepriekšējo Padomes sēžu lēmumu izpildi un aktualitātes" uz 6 lp./7 slaidi (Pielikums Nr.2).
5. Prezentācija "NVO pieredze, ieteikumi nodarbinātības atbalstam cilvēkiem ar invaliditāti" uz 6 lp./7 slaidi (Pielikums Nr.3).
6. Prezentācija "Aktualitātes Nodarbinātības valsts aģentūras pasākumos personām ar invaliditāti" uz 15 lp./15 slaidi (Pielikums Nr.4).

Padomes protokolists:

G.Pokšāne

Padomes priekšsēdētājs:

J.Radzevičs